

Правно - исторически факултет

2700 Благоевград, пл. „Георги Измирлиев - Македончето“
тел./факс: 073/88 66 17; e-mail : admin@law.swu.bg

КОНСПЕКТ **за изпита по Конституционно право** **на Република България**

1. Предмет, методи и система на конституционното право.
2. Източници на конституционното право.
3. Конституционализъм. Фази в развитието на модерния конституционализъм.
4. Учредителна власт на народа и учредени власти. Създаване и изменение на конституциите.
5. Същност и функции на конституцията. Видове конституции.
6. Върховенство на конституцията. Гаранции за върховенството на конституцията.
7. Национален конституционализъм и международно публично право. Европейско конституционно право.
8. Конституционно развитие на България: приемственост и дисконтинуитет. Демократични и авторитарни тенденции.
9. Обща характеристика на Конституцията на Република България от 12 юли 1991 г. Нова концепция за „общото благо“.
10. Форма на държавата. Републиканската държавна форма в България.
11. Форма на държавно управление. България като република с парламентарно управление.
12. Форма на държавно устройство. Единна държава с местно самоуправление.
13. Принцип на народния суверенитет. Пряко и представително осъществяване на публичната власт. Забрана за узурпация.
14. Форми на пряка демокрация в Република България.
15. Принцип на разделение на властите. Организация на модерната държава.
16. Принцип на легалността. България като конституционна правова държава.

17. Принцип на политическия плурализъм. Тоталитарна държава и плуралистична демокрация.
18. Правен режим на политическите партии в Република България.
19. Конституционни основи на гражданското общество. Граждански сдружения и синдикални организации. Отделяне на църквата от държавата.
20. Конституционни основи на икономическия живот. Принципи на организация и дейност.
21. Форми на собственост в Република България. Правен режим на изключителната държавна собственост.
22. Конституционен статус на личността. Принципи и елементи на конституционния статус.
23. Българско гражданство. Лица без гражданство и чужденци. Граждани на Европейския съюз.
24. Условия и ред за придобиване и загубване на българско гражданство. Закрила на българските граждани зад граница.
25. Лични права и свободи.
26. Политически права и публични свободи.
27. Социално-икономически права.
28. Социално-културни права. Екологични права.
29. Информационни права. Защита на личните данни.
30. Конституционни задължения на българските граждани.
31. Гаранции за основните права, свободи и задължения на гражданите.
32. Конституционна и международноправна защита на правата на личността.
33. Система на държавните органи. Държавният орган като институция. Компетенция и актове на държавните органи.
34. Избирателна система на Република България. Принципи на избирателното право.
35. Организация и ред за произвеждане на изборите в Република България. Изборни спорове.
36. Системи за определяне на изборните резултати.
37. Обща характеристика на Народното събрание като общонационална представителна институция.
38. Функции и правомощия на Народното събрание.

39. Структура на Народното събрание. Парламентът като „работеща корпорация”.
40. Организация и ред на дейност на Народното събрание. Сесии и заседания. Парламентарни разисквания. Кворум и мнозинства.
41. Начало и край на мандата на Народното събрание. Предсрочно прекратяване на пълномощията на парламента.
42. Правно положение на народните представители. Несъвместимост и конфликт на интереси.
43. Ръководни органи на Народното събрание. Администрация на парламента.
44. Правно положение на парламентарните групи. Критерии за образуване. Основни функции.
45. Правно положение на постоянните и временните комисии. Основни функции и система на постоянните комисии.
46. Законодателен процес. Предпарламентарен и парламентарен законодателен процес. Фази.
47. Парламентарен контрол. Въпроси и питания. Анкетни комисии.
48. Актове на Народното събрание.
49. Обща характеристика на Президента на Република България като държавен глава.
50. Функции и правомощия на Президента на републиката.
51. Актове на Президента на републиката. Контрасигнатура.
52. Политическа неотговорност на Президента на републиката. Ангажиране на отговорността на държавния глава: основания и процедура за импийчмънт.
53. Правно положение на Вицепрезидента на републиката.
54. Обща характеристика на Министерския съвет на Република България.
55. Образуване на Министерския съвет: предпарламентарна и парламентарна фаза. Колективна инвеститура.
56. Правно положение на министър-председателя и на министрите. Министри без портфейл.
57. Функции и правомощия на Министерския съвет.
58. Актове на Министерския съвет.
59. Политическа отговорност на Министерския съвет и на министрите пред Народното събрание.

60. Прекратяване на пълномощията на Министерския съвет. Служебно правителство.
61. Конституционни основи на съдебната власт в Република България. Принципи на организация и дейност.
62. Висш съдебен съвет: образуване, функции и правомощия, ред на дейност. Инспекторат.
63. Правно положение на съдебните магистрати.
64. Система на съдилищата в Република България. Правно положение на ВКС и ВАС.
65. Организация и ред на дейност на прокуратурата и следствените служби.
66. Административно-териториално устройство на Република България. Области и общини.
67. Правно положение на областния управител. Назначаване. Функции и правомощия.
68. Обща характеристика на общината като самоуправляваща се общност на населението. Общинска собственост и финанси.
69. Общински съвет: избиране и конституиране, функции и правомощия, актове.
70. Правно положение на кмета на общината. Взаимоотношения на кмета с Общинския съвет и с Областния управител.
71. Обща характеристика на Омбудсмана на Република България като обществен защитник.
72. Функции, правомощия и актове на Омбудсмана.
73. Обща характеристика на Конституционния съд на Република България като пазител на Конституцията.
74. Правно положение на конституционните съдии.
75. Функции и правомощия на Конституционния съд. Ред на дейност.
76. Актове на Конституционния съд. Правни и други последици.
77. Институт на извънредното положение. Обявяване и прекратяване. Правен режим.
78. Държавни символи: герб, знаме и химн. Държавен печат. Столица.
79. Частична конституционна ревизия. Изменения и допълнения на Конституцията на Република България от Народното събрание.

80. Цялостна конституционна ревизия или приемане на нова Конституция.
Функции и правомощия на Великото народно събрание.

3 април 2014 г.

Изготвил: проф. д-р Георги Близнашки

София

А. Основна литература:

1. Ананиева, Н., Конституционно право, С., 2000.
2. Баламезов, Б., Конституционен съд, С., 1999.
3. Белов, М., Пряка демокрация, С., 2009.
4. Близнашки, Г., Принципи на парламентарното управление, С., 2007.
5. Близнашки, Г., Формата на държавата, С., 2009.
6. Близнашки, Г., Парламентарното управление в България, С., 2009.
7. Близнашки, Г., Конституционализъм и демокрация, С., 2009.
8. Друмева, Е., Конституционно право, С., 2009.
9. Киров, Пл., Президентът в българския конституционен модел, С., 2004.
10. Спасов, Б., Парламентарно право, С., 1996.
11. Спасов, Б., Учение за конституцията, С., 1997.
12. Спасов, Б., Конституционният съд, С., 1998.
13. Спасов, Б., Президентът на републиката, С., 1999.
14. Спасов, Б., Общинско самоуправление /Общинско право/, С., 2000.
15. Спасов, Б., Изпълнителна власт, С., 2001.
16. Спасов, Б., Конституционно право на Република България, част първа, С., 2002.
17. Спасов, Б., Конституционно право на Република България, част втора, С., 2002.
18. Спасов, Б., Конституционно право на Република България, част трета , С., 2004.
19. Стойчев, Ст., Конституционно право, С., 2002.
20. Танчев, Е., Въведение в Конституционното право, С., 2003.
21. Танчев, Е., Основни права на човека, С., 2002.

Б. Допълнителна литература:

1. Балабанова, Хр., Институцията министър в Република България, С., 2009.
2. Баламезов, Б., Конституционно право – исторически аспекти, С., 1994.
3. Баламезов, Б., Тълкувателни решения на Конституцията, С., 1997.
4. Баламезов, Ст., Конституционно право, част втора, С., 1993.
5. Баламезов, Ст., Конституционно право, част първа, С., 1993.
6. Баламезов, Ст., Конституционно право, част трета, С., 1993.
7. Баламезов, Ст., Министрите – тяхната роля и тяхната власт в парламентарната монархия, С., 2010.
8. Белов, М., Гражданското участие в политическия процес, С., 2010.
9. Белов, М., Институциите на изпълнителната власт в континенталноевропейския конституционализъм, С., 2013.
10. Близнашки, Г., Петко Каравелов и демокрацията в България, С., 2011.
11. Брод, Ф., Политическата демокрация, С., 2012.
12. Велчев, Б., Имуניתетът по наказателното право на Република България, С., 2001.
13. Владикин, Л., Организация на демократичната държава, С., 1992.
14. Ганев, Г., Омбудсманиада, С., 2010.
15. Илиев, П. Законодателният процес в Република България, С., 2013.
16. Йотов, Й., Увод в международната защита на правата на човека, С., 2001.
17. Карагъзова-Финкова, М., Американският и Европейският модел на съдебен контрол за конституционност, С., 1995.
18. Карагъзова-Финкова, М., Конституционните юрисдикции в новите демокрации от Европейския съюз, С., 2009.
19. Киров, В., Публичната власт, С., 2004.
20. Киров, Ст., Парламентарен или персонален режим, С., 2011.
21. Колев, Т., Доказване в правораздаването, С., 2012.
22. Колев, Т., Съдебна власт /сборник/, С., 2003.
23. Колев, Т., Теория на правотворческата дейност, С., 2007.
24. Конституционализъм /сборник/, съст. Стилиян Йотов, С., 2006.
25. Конституционен съд. Юриспруденция 1991-1996, С., 1997.
26. Конституционен съд. Юриспруденция 1997-2006, С., 2010.

27. Конституция на Република България. Коментар, С., 1999.
28. Конституцията от 1991г. и участието на България в международните договори, обща ред. Емил Константинов, С., 1993.
29. Крауч, К., Постдемократията, С., 2012.
30. Линц, Х., Президентска или парламентарна демокрация, С., 2010.
31. Методиев, В., Стоянов, Л., Българските конституции и конституционни проекти, С., 2003.
32. Милюков, П., Българската конституция, С., 2009.
33. Михайлова, Е., Парламентаризъм и правова държава в България, С., 2004.
34. Начева, Сн., Конституционната цивилизация и българският конституционализъм, част първа, С., 2004.
35. Неновски, Н., Конституция на Република България. Анотирана с тълкуванията на Конституционния съд, С., 2001.
36. Неновски, Н., Конституцията – актуални въпроси на теорията и практиката, С., 2002.
37. Неновски, Н., Конституционното право на защита, С., 1998.
38. Пенев, П., Зартов, Я., Конституционно правосъдие на Република България, С., 2004.
39. Пенев, П., Конституционното правосъдие, С., 1997.
40. Радев, Д., Принципът за разделение на властите, С., 2002.
41. Радев, Д., Разделението на властите в модерната държава, С., 1994.
42. Славова, М., Омбудсманът – българската перспектива, С., 1995.
43. Спасов, Б., Конституционно право на Република България /репетиториум/, С., 2002.
44. Спасов, Б., Съставяне на правни нормативни актове, С., 2006.
45. Сталев, Ж., Неновски, Н., Конституционният съд и правното действие на неговите решения, С., 1996.
46. Сталев, Ж., Проблеми на Конституцията и на конституционното правосъдие, С., 2002.
47. Стойчев, Ст., Избирателни системи и избирателни процедури, С., 2000.
48. Стойчев, Ст., Парламентаризмът и политическата отговорност на правителството, С., 2003.
49. Хабриева, Т., Чиркин, В., Теория на съвременната конституция, С., 2009.

50. Хаджолян, М., Съдебната власт, Варна, 2008.